

Introduktion til Inter-Parlamentarisk Union (IPU)

Til orientering af Dansk Interparlamentarisk Gruppens bestyrelse

Velkommen til IPU-delegationen

Her følger en kort introduktion til arbejdet i Folketingets delegation til Den Interparlamentariske Union (IPU).

5. januar 2023

Kontaktinfo til sekretariatet

Delegationen bistås af Folketingets Internationale Sekretariat:

Delegationssekretær Peter Riis,

tlf. 3337 3604, e-mail: Peter.Riis@ft.dk

Assisterende delegationssekretær Claudius Larson,

tlf. 3337 3781, e-mail: Claudius.Larson@ft.dk

Sekretariatet har kontor i L-bygningen, 1. sal (adgang via Provianthuset).

Det Internationale
Sekretariat
Peter Riis
International
chefkonsulent

Kort om IPU's historie og kompetencer

Den Interparlamentariske Union er verdens største interparlamentariske organisation, som p.t. består af 178 nationale parlamenter. IPU er samtidig en af verdens ældste interparlamentariske organisationer. Den blev grundlagt på fransk-tysk initiativ i 1889, og det danske parlament var blandt de stiftende medlemmer. IPU har hovedkontor i Geneve, Schweiz og har desuden et kontor ved FN i New York.

IPU's formål har siden dets grundlæggelse i 1889 været at understøtte det parlamentariske, repræsentative demokrati, at fremme interparlamentarisk dialog på globalt plan og at understøtte arbejdet for international fred og sikkerhed. Siden har IPU udvidet sit arbejdsområde til bl.a. også at omfatte menneskerettigheder med særlig fokus på parlamentarikeres forhold, ligestilling og bæredygtighed. Således har FN's bæredygtigheds mål fået stor opmærksomhed i de senere år. Gennem årene har IPU desuden udbygget samarbejdet med FN, og siden 2002 har IPU haft observatørstatus i FN's generalforsamling. IPU kan i et vist omfang forstås som en parlamentarisk arm til det regeringsdrevne FN.

Resolutioner, erklæringer og andre beslutninger truffet af IPU har ikke bindende retsvirkning for medlemslandene, men kan eksempelvis benyttes som inspiration for opfølgning i de nationale parlamenter, f.eks. gennem Folketingets fagudvalg.

IPU-delegationens sammensætning

Den danske IPU-gruppe består i princippet af alle Folketingets medlemmer, men ledes i det daglige af en bestyrelse, som vælges efter hver nyvalg til Folketinget. Bestyrelsen - som i daglig tale benævnes 'IPU-delegationen' - består af 8 medlemmer og 8 stedfortrædere. Det skal ses i sammenhæng med, at ved IPU's to årlige sessioner kan lande af Danmarks størrelse normalt være repræsenteret af en delegation bestående af 8 medlemmer, eventuelt ét yderligere medlem, hvis der er tale om et ungt medlem under 45 år og under forudsætning af, at både kvinder og mænd er repræsenteret i delegationen. Delegationens stedfortrædere kan deltage i IPU's mødeaktiviteter i det omfang der er forfald blandt de ordinære medlemmer.

Faste mødeaktiviteter for IPU-delegationen

To årlige sessioner af ca. fem dages varighed

IPU afholder to årlige sessioner (forår og efterår), hvor der sammenlagt deltager mere end 1.000 parlamentarikere og embedsmænd. Sessionerne løber typisk over fem dage og afholdes enten i Geneve, Schweiz eller et andet medlemsland som har tilbudt at være vært for en konkret session. Delegationens formand og næstformand rejser normalt en dag i forvejen for at kunne deltage i et formøde i den geopolitiske landegruppe, som Danmark er en del af. Mere herom senere i notatet.

Én årlig parlamentarisk høring ved FN i New York

IPU afholder en årlig parlamentarisk høring ved FN i New York, typisk med fokus på de nationale parlamenteres mulighed for at engagere sig i konkrete internationale problemstillinger. Ved høringen deltager udover parlamentarikere også FN-eksperter og andre fagspecialister afhængig af dagsordenen. Høringen afholdes i februar og løber normalt over to dage, typisk i uge 7 eller 8. Der vil normalt være et deltagerloft som sætter grænse for, hvor mange af delegationens medlemmer som kan deltage.

I de senere år har de fem nordiske IPU-delegationer kombineret rejsen til New York med et kort studiebesøg i Washington D.C. for bl.a. at mødes med repræsentanter fra Kongressen, State Department (Udenrigsministeriet) og eventuelt Pentagon (Forsvarsministeriet) samt forskere fra nogle af de amerikanske tænketanke.

De nordiske delegationers samarbejde i IPU-regi

De fem nordiske delegationer til IPU (Danmark, Sverige, Norge, Finland og Island) har gennem årene udviklet et tæt samarbejde. Samarbejdet omfatter dog primært delegationernes formænd og næstformænd som mødes 2-3 uger inden de halvårslige sessioner med henblik på gensidig orientering og eventuel koordinering af fælles synspunkter m.v. Under sessionerne afholdes også et fælles møde for de nordiske delegationer.

Dansk formandskab i 2025

Formandskabet for det nordiske samarbejde i IPU-regi går på skift mellem delegationerne. Sveriges IPU-delegation har formandskabet i 2023, Norge i 2024 og Folketingets IPU-delegation har formandskabet i 2025.

Centrale organer i IPU

Assembly (Forsamlingen) er IPU's øverste organ og består af parlamentsmedlemmer udpeget af de nationale parlamenter. Her drøftes politiske emner og der vedtages politiske dokumenter såsom resolutioner og erklæringer. Derudover vælger Forsamlingen i forbindelse med hver session et såkaldt *emergency item*, som er et internationalt højaktuelt emne. Ved de to IPU-sessioner i 2022 var dette emne relateret til Ruslands invasion af Ukraine i februar 2022 og den efterfølgende illegitime annektering af fire ukrainske regioner i oktober 2022. Det valgte emergency item bliver debatteret i Forsamlingen og afsluttes med vedtagelsen af en resolution.

Governing Council består af op til tre parlamentarikere fra hver delegation (typisk formand, næstformand samt et tredje medlem). *Governing Council* vælger bl.a. IPU's præsident og generalsekretær, tager beslutning om optagelse af nye medlemslande samt eventuel suspendering af medlemskab/medlemskabsrettigheder. Øvrige opgaver omfatter bl.a. vedtagelse af IPU's årlige arbejdsprogram og flerårige strategi samt godkendelse organisationens budget og regnskab.

Executive Committee består af IPU's præsident plus 15 parlamentarikere valgt fra de seks geopolitiske grupper. Også præsidenten for Bureauet af kvindelige parlamentarikere samt præsidenten for bureauet af Unge Parlamentarikere har sæde i *Executive Committee*. Komitéen er IPU's administrative organ og har bl.a. ansvar for at forberede møderne i *Governing Council*.

De seks geopolitiske grupper er ikke en formel del af IPU's beslutningsprocesser, men de har alligevel konkret indflydelse på eksempelvis nomineringen af kandidater til IPU's forskellige udvalg og komitéer, hvorefter *Governing Council* formelt vælger kandidaterne. Folketingets delegation indgår i den såkaldte 12plus-gruppe som med sine 47 medlemsparlamenter er den største

geopolitiske gruppe. Gruppen består primært af europæiske lande, men også Canada, New Zealand, Australien, Israel og Tyrkiet er medlemmer.

Forud for IPU's sessioner afholdes et forberedende møde i 12plus-gruppen, hvor formand og næstformand for Folketingets IPU-delegation deltager. Dette møde finder typisk sted dagen inden selve sessionen begynder. På dette møde aftales yderligere møder i 12plus-gruppen under sessionen.

Forum of Women Parliamentarians har særligt fokus på ligestilling og kvinders rettigheder. Møderne i Forum of Women Parliamentarians, som finder sted ifm. de to halvårige sessioner, er åbne for alle delegationens medlemmer.

Forum of Young Parliamentarians har særligt fokus på unge parlamentarikere. Møderne i dette forum, som finder sted ifm. de to halvårige sessioner, er åbne for unge parlamentarikere (under 45 år). Andre parlamentarikere kan dog deltage i møderne som observatører, dvs. uden tale- og stemmeret.

Standing Committees. IPU har følgende fire, faste politiske udvalg:

- Standing Committee on Peace and International Security
- Standing Committee on Sustainable Development
- Standing Committee on Democracy and Human Rights
- Standing Committee on United Nations Affairs

IPU's fire stående udvalg forbereder og drøfter udkast til resolutioner som vedtages på de halvårige IPU-sessioner. Udvalgene fremlægger resolutionsforslag på skift, således at der vedtages op til to resolutioner ifm. hver session. Udvalgmøderne ifm. sessionerne er åbne for alle medlemmer.

Der findes en række specialiserede udvalg, hvor deltagelse kræver at man indstilles af 12plus-gruppen og efterfølgende vælges. Blandt disse udvalg findes f.eks. Committee on Human Rights of Parliamentarians, der beskæftiger sig med parlamentarikeres rettigheder. Der findes andre udvalg som f.eks. beskæftiger sig med den mellemøstlige fredsproces, delingen af Cypern, terror og voldelig ekstremisme m.v. Møderne i disse udvalg er som udgangspunkt lukkede for andre end de valgte medlemmer. Udvalgene præsenterer resultaterne af deres arbejde ved IPU's halvårige sessioner.

Kommende kendte aktiviteter

- Parlamentarisk høring ved FN i New York den 13. – 14. februar 2023 kombineret med Nordisk IPU-møde den 15. februar i Washington D.C. + efterfølgende møder i Washington D.C. den 16.-17. februar 2023.
- 146. IPU-session, 11. – 15. marts 2023, Manama, Bahrain. Formand og næstformand må påregne deltagelse i 12plus-møde den 10. marts.

Links med yderligere information:

IPU's hjemmeside:

<https://www.ipu.org>

Folketingets hjemmeside om IPU:

<https://www.ft.dk/da/internationalt/delegationerne/ipu>